

Posudek diplomové práce

Název práce: Ježíš v islámsko-křesťanském dialogu

Autorka: Eva Voženílková

Eva Voženílková se ve své práci věnuje otázce, nakolik je skutečnost, že Ježíš figuruje v Koránu a islámské tradici jako velmi důležitá postava, pomocí či naopak komplikací v dialogu mezi muslimy a křesťany. Práce je velmi přehledně a logicky strukturována. Jednotlivé kapitoly na sebe smysluplně navazují. V úvodní kapitole podává autorka historický přehled dialogu (nebo spíše interakce) muslimů a křesťanů v dějinách a nastiňuje základní teologické souřadnice tohoto dialogu z křesťanské i z muslimské strany. Ve druhé kapitole se soustřeďuje na klíčový teologický spor mezi islámem a křesťanstvím od Mohamedova vystoupení až do současnosti – a sice pojetí Boží jednosti a jednoty, jak je chápe islámský striktní monoteismus na jedné straně a křesťanský trinitární monoteismus na straně druhé.

V následující kapitole autorka sleduje Mohamedovo pojetí Ježíše, jak je zachyceno v Koránu. V další kapitole prezentuje islámské pojetí proroka a zkoumá, co pro muslimy znamená klasifikace Ježíše jako Božího proroka. V páté kapitole autorka zohledňuje specifické rysy pojetí Ježíše v súfismu a v šíitském islámu (na rozdíl od sunnitského mainstreamu) a zabývá se otázkou, zda a v jakém smyslu lze hovořit o islámské christologii.

V poslední kapitole autorka shrnuje výsledky svého bádání a konstatuje, že přestože je mezi islámským a křesťanským pojetím Ježíše nepopiratelný a zásadní rozdíl, existuje přece jen řada společných prvků těchto dvou pojetí, a proto se jedná o vhodné téma k dialogu. Toto téma, právě proto, že je velmi citlivé, je zároveň testem opravdového dialogu, který nechce ustrnout u povrchních zdvořilostí a otevírá i kontroverzní a choulostivé otázky. O to víc ovšem platí, konstatuje autorka, že povinnou přípravou pro takový dialog – jak pro křesťany, tak pro muslimy, je pozorné studium tradic toho druhého, upřímné úsilí o porozumění a vědomá snaha poznat a pochopit, jak danému tématu rozumí ten druhý z nitra a souvislostí jeho vlastní tradice, tedy snaha vyvarovat se včítání vlastních stereotypů a myšlenkových vzorců do tradice toho druhého.

Autorka zaslouží pochvalu za pilné zpracování důležitého a náročného tématu. Vytkl bych jí několik drobností (obsahové a jazykové chyby či nepřesnosti jsem tužkou vyznačil do rukopisu práce). Hojná literatura k tématu v angličtině téměř vůbec není využita. Není dostatečně využito ani velmi bohatý a pro téma důležitý komentář Koránu od A. J. Aliho (který vydává současná muslimská obec v Praze jako pomůcku pro muslimy). Ali je jen okrajově zmiňován, přitom k tématu diplomové práce (zejména ke kapitole Ježíš a Korán) se vyjadřuje obsáhle a často.

Dále bych řekl, že práce přináší vedle řady nových poznatků také množství poměrně známých informací. Skutečnost, že přes jistou podobnost je islámské a křesťanské pojetí Ježíše nesmiřitelné, která je v práci opakovaně konstatována, je celkem zřejmá a dávno známá, stejně jako řada dalších závěrů předkládané práce. Práce, jakkoli je pečlivě a přesvědčivě provedena, působí v některých částech dojmem jisté upovídání, myslím, že by mohla být stručnější a tím pádem obsahově hutnější.

Vzhledem k výše nastíněným kladným i záporným stránkám práce navrhuji hodnocení B

8. září 2009

Pavel Hošek